

Zmiany w zakresie odpowiedzialności karnej i karnoadministracyjnej w nowelizacji Prawa telekomunikacyjnego z 16.11.2012 r.

Spis treści

- I. Wprowadzenie
- II. Modyfikacja zasad odpowiedzialności z tytułu nielegalnego używania urządzenia radiowego
- III. Zmiany w katalogu deliktów administracyjnych
- IV. Możliwość poniesienia odpowiedzialności karnoadministracyjnej po zaprzestaniu naruszania prawa lub naprawieniu wyrządzonej szkody
- V. Zmiany w podstawie wymiaru kary pieniężnej
- VI. Uwagi końcowe

Streszczenie

Artykuł poświęcony został nowelizacji Prawa telekomunikacyjnego z 16.11.2012 r. w części dotyczącej odpowiedzialności karnej i karnoadministracyjnej. Omówiono w nim zagadnienia dotyczące: penalizacji nielegalnego używania urządzenia radiowego, nowego katalogu deliktów administracyjnych z przepisu art. 209 Prawa telekomunikacyjnego, możliwości nałożenia kary pieniężnej w przypadku, gdy podmiot zaprzestał naruszania prawa lub naprawił wyrządzoną szkodę, jak również zmiany dotyczące podstawy wymiaru tej sankcji.

Słowa kluczowe: telekomunikacja, kara pieniężna, urządzenia radiowe.

I. Wprowadzenie

Ustawa z 16.11.2012 r. o zmianie ustawy – Prawo telekomunikacyjne oraz niektórych innych ustaw¹ dokonała kompleksowej nowelizacji ustawy z 16.07.2004 r. – Prawo telekomunikacyjne² (dalej: Pt). Zmiany legislacyjne weszły w znakomitej większości w życie z dniem 21.01.2013 r. i dotyczyły w szczególności zasad odpowiedzialności karnej i karnoadministracyjnej, stanowiących przedmiot regulacji w dziale XI Pt noszącym tytuł „Przepisy karne i kary pieniężne”. Dotyczą one przy tym zarówno kształtu przestępstwa używania urządzenia radiowego bez pozwolenia, jak i administracyjnej kary pieniężnej nakładanej przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej: Prezes UKE). W tym pierwszym przypadku zmiana polega na nadaniu charakteru wykroczenia dotychczasowemu czynowi zabronionemu stypizowanemu w przepisie art. 208 ust. 1 Pt,

* Doktor nauk prawnych, Urząd Komunikacji Elektronicznej.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 1445.

² Dz. U. Nr 171, poz. 1800, ze zm.

w tym drugim zaś – na poszerzeniu katalogu telekomunikacyjnych deliktów administracyjnych, zakresu odpowiedzialności karnoadministracyjnej z tytułu naruszeń przeszłych i takich, w przypadku których naprawiono zaistniałą szkodę, oraz podstawy wymiaru sankcji administracyjnej. Pogłębiony przegląd dokonanych przez ustawodawcę w tym obszarze zmian stanowić będzie przedmiot dalszych rozważań.

II. Modyfikacja zasad odpowiedzialności z tytułu nielegalnego używania urządzenia radiowego

Analizując istotę nowelizacji w części dotyczącej modyfikacji zasad odpowiedzialności karnej z tytułu nielegalnego używania urządzenia radiowego nie sposób nie przywołać brzmienia przepisu art. 208 Pt pod rządami obowiązującego prawa oraz *de lege lata*. Art. 208 Pt otrzymał zatem w myśl postanowień przywołanej powyżej nowelizacji ustawy Prawo telekomunikacyjne brzmienie następujące: „*Art. 208. 1. Kto bez wymaganego pozwolenia używa urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego, podlega karze grzywny w wysokości do 1000 złotych. 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa w sposób uporczywy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. 3. Sąd może orzec przepadek urządzeń przeznaczonych lub służących do popełnienia czynu określonego w ust. 1 i 2, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy. 4. Sąd orzeka przepadek urządzeń przeznaczonych lub służących do popełnienia czynu określonego w ust. 1 i 2, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy, jeżeli ich używanie zagraża życiu lub zdrowiu człowieka. Przepis art. 195 Kodeksu karnego wykonawczego stosuje się niezależnie od wartości przedmiotów, których przepadek orzeczono. 5. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.*”. Dotychczasowa treść przepisu art. 208 Pt przedstawiała się natomiast następująco: „*1. Kto bez wymaganego pozwolenia używa urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. 2. Sąd może orzec przepadek urządzeń przeznaczonych lub służących do popełnienia czynu określonego w ust. 1, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy. 3. Sąd orzeka przepadek urządzeń przeznaczonych lub służących do popełnienia czynu określonego w ust. 1, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy, jeżeli ich używanie zagraża życiu lub zdrowiu człowieka. Przepis art. 195 Kodeksu karnego wykonawczego stosuje się niezależnie od wartości przedmiotów, których przepadek orzeczono.*”.

Zmiany sprowadzają się zatem w pierwszym rzędzie do depenalizacji dotychczasowego przestępstwa nielegalnego używania urządzenia radiowego i nadania mu statusu wykroczenia oraz wykreowania nowego typu czynu zabronionego poprzez dodanie znamiona „uporczywości” do dotychczasowej dyspozycji przepisu art. 208 Pt w części opisującej znamiona tegoż przestępstwa. W znaczeniu potocznym „uporczywy” to „trwający ciągle lub powtarzający się”³. Sformułowanie to nosi również jednoznaczny wydźwięk pejoratywny na gruncie ustawy karnej, oznaczając przemyślane i ukierunkowane na określony skutek, a przy tym częstokroć powtarzalne, działanie sprawcy. Tym samym uporczywość działania polegającego na nielegalnym używaniu nadawczego lub nadawczo-odbiorczego urządzenia radiowego utożsamiać należy z powtarzającym się, wielokrotnym używaniem tego rodzaju urządzenia, nawet pomimo poniesienia uprzednio

³ Słownik języka polskiego PWN (red. E. Sobol), Warszawa 2006, s. 1095.

odpowiedzialności wykroczeniowej (czy też karnej pod rządami poprzedniego stanu prawnego), w następstwie naruszenia przepisu art. 208 ust. 1 Pt. Nadmienić należy, że samo posłużenie się przez ustawodawcę sformułowaniem „używa urządzenia radiowego”, pod którym kryje się komunikacja przy pomocy emisji lub odbioru fal radiowych, polegająca na nadawaniu, odbiorze lub transmisji informacji jakiegokolwiek natury za pomocą fal radiowych⁴, zakładać zdaje się, iż czynność ta nie ma charakteru krótkotrwałego (chwilowego), ale ma miejsce w określonym przedziale czasowym, umożliwiającym uruchomienie i obsługę urządzenia radiowego przez pewien okres czasu, zwłaszcza wówczas, gdy ma związek ze świadczeniem usług telekomunikacyjnych przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego.

Jeżeli chodzi o wykroczenie, o którym mowa w przepisie art. 208 ust. 1 Pt, to ustawodawca powrócił tutaj do kwalifikacji czynów zabronionych związanych z nielegalnym używaniem urządzenia radiowego sprzed roku 1995⁵, kiedy to w drodze nowelizacji ustawy z 23.11.1990 r. o łączności⁶, w miejsce dotychczasowego wykroczenia, którego znamiona opisano w przepisie art. 86 tej ustawy (a poprzednio art. 63 ustawy z 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń⁷; dalej: k.w.), poddano penalizacji czyn polegający na zakładaniu bądź używaniu radiokomunikacyjnego urządzenia nadawczego lub nadawczo-odbiorczego oraz czyn polegający na wykorzystaniu częstotliwości lub zakresu częstotliwości bez wymaganego przydziału (art. 75a ustawy o łączności)⁸. Uczynił to, jak się wydaje, zasadnie. Świadczy o tym bowiem pogląd organów ścigania oraz judykatury na treść oraz stopień szkodliwości społecznej czynu posiadającego znamiona przestępstwa wskazanych w przepisie art. 208 Pt, który – jak wynika z praktyki funkcjonowania Urzędu Komunikacji Elektronicznej – określany był częstokroć jako znikomy⁹, a zatem jako skutkujący brakiem przestępności czynu w myśl postanowień art. 1 § 2 ustawy z 6.06.1997 r. – Kodeks karny¹⁰ (dalej: k.k.) i pozwalający na niewszczywanie lub umorzenie wszczętego postępowania karnego zgodnie z art. 17 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego¹¹. W przypadku prawa wykroczeń, gdzie szkodliwość społeczna czynu nie jest stopniowana (art. 1 § 1 k.w.) i samo wykroczenie z natury rzeczy jest czynem o niewielkim stopniu szkodliwości społecznej, zabieg legislacyjny polegający na nadaniu czynowi karalnemu statusu wykroczenia pozwala na zastosowanie represji prawnej nawet względem sprawców tych zachowań przybierających postać nielegalnego używania urządzenia radiowego, których szkodliwość społeczna jest znikoma¹².

⁴ Por. S. Piątek, *Prawo telekomunikacyjne. Komentarz*, Warszawa 2001, s. 812.

⁵ Szerzej: M. Czyżak, *Przestępstwo używania urządzenia radiowego bez pozwolenia*, Prokuratura i Prawo nr 7-8/2008, s. 76–77.

⁶ Dz. U. Nr 86, poz. 504, ze zm.

⁷ Tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 109, poz. 756, ze zm.

⁸ Art. 75a zostały dodane przez art. 1 pkt 50 ustawy z 12.05.1995 r. o zmianie ustawy o łączności oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 60, poz. 310) z dniem 7.07.1995 r. i posiadał brzmienie następujące: „Art. 75a. 1. Kto bez wymaganego zezwolenia zakłada bądź używa radiokomunikacyjne urządzenia nadawcze lub nadawczo-odbiorcze albo bez wymaganego przydziału wykorzystuje częstotliwości lub zakres częstotliwości, podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny. 2. Sąd może orzec przepadek przedmiotów służących do popełnienia czynu określonego w ust. 1, chociażby nie były własnością sprawcy. 3. Sąd orzeka przepadek przedmiotów służących do popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1, chociażby nie były własnością sprawcy, jeśli ich użycie zagraża życiu lub zdrowiu ludzkiemu”.

⁹ Np. Wyrok SR w Bydgoszczy z 19.02.2009 r., XVI K 29/09, niepublikowany; postanowienia prokuratora o umorzeniu dochodzenia z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu: postanowienie PR w Jeleniej Górze z 26.11.2008 r., 1 Ds. 2394/08; postanowienie PR w Gryficach z 17.03.2009 r., 3 Ds. 2257/08; postanowienie PR dla Warszawy Praga Południe z 27.01.2011 r., 3 Ds. 63/11/5; postanowienie PR w Kluczborku z 28.10.2011 r., 1 Ds. 1182/11; postanowienie PR w Staszowie z 6.03.2012 r., Ds. 1099/11/D.

¹⁰ Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.

¹¹ Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.

¹² Zob. np. T. Bojarski [w:] T. Bojarski (red.), A. Michalska-Warias, J. Piórkowska-Flieger, M. Szwarczyk, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 28; M. Budyn-Kulik, P. Kozłowska-Kalisz, M. Kulik, M. Mozgawa (red.), *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 20.

Co więcej, takiej zmianie towarzyszy wzrost roli Prezesa UKE jako centralnego organu administracji rządowej, który posiada wówczas – w myśl postanowień art. 17 § 3 ustawy z 24.08.2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia¹³ (dalej: k.p.s.w.) – uprawnienia oskarżyciela publicznego, o ile w zakresie swego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających (np. podczas czynności kontrolnych prowadzonych na podstawie przepisów art. 199 i n. Pt) ujawnił wykroczenie i wystąpił z wnioskiem o jego ukaranie.

Podkreślić należy również, że w celu jednoznacznego nadania czynowi karalnemu z przepisu art. 208 ust. 1 Pt charakteru wykroczenia, wskazano wyraźnie, iż orzekanie w sprawach o czyny tego rodzaju odbywa się w trybie przepisów ustawy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Pozwoli to z pewnością uniknąć wątpliwości co do kwalifikacji prawnej tego czynu zabronionego względem przestępstwa, o którym mowa w przepisie art. 208 ust. 2 Pt, którego interpretacja w zakresie pozostałych znamion, dokonana pod rządami dotychczasowego stanu prawnego, pozostała aktualna¹⁴.

III. Zmiany w katalogu deliktów administracyjnych

Wraz z nowelizacją ustawy Prawo telekomunikacyjne ustawodawca dokonał również zmian w zakresie katalogu deliktów administracyjnych określonych w dyspozycji przepisu art. 209 ust. 1 Pt. Dotyczą one kilku obszarów. Za najistotniejsze uznać należy przedstawione poniżej.

Po pierwsze, nadano nową treść znamionom deliktu administracyjnego polegającego na niewłaściwym wypełnieniu obowiązków informacyjnych względem Prezesa UKE. W chwili obecnej odpowiedzialności karnoadministracyjnej podlega podmiot, który „nie wypełnia obowiązku udzielania informacji lub dostarczania dokumentów przewidzianych ustawą lub ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych¹⁵ lub udziela informacji niepełnych lub nieprawdziwych lub dostarcza dokumenty zawierające informacje niepełne lub nieprawdziwe” (art. 209 ust. 1 pkt 1 Pt). Dotychczasowe brzmienie przepisów art. 209 ust. 1 pkt 1 i 3, w myśl którego karze pieniężnej podlegał ten, kto „udziela niepełnych lub nieprawdziwych informacji lub dostarcza dokumenty zawierające takie informacje przewidziane ustawą lub ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych” oraz „udziela informacji określonej w pkt 1 w sposób nieprawdziwy lub niepełny”, nastroczało pewnych wątpliwości interpretacyjnych wynikających z faktu, iż mogło pod rządami uchylonego stanu prawnego dochodzić do takiego rozumienia treści wspomnianego powyżej przepisu, że sankcji administracyjnej na gruncie ustawy Prawo telekomunikacyjne nie podlegało zupełne zaniechanie przedłożenia Prezesowi UKE żądanej informacji, a jedynie udzielenie informacji niepełnych bądź nieprawdziwych. Co więcej, zakres przedmiotowy deliktu administracyjnego wskazanego w pkt 3 w art. 209 ust. 1 Pt zawierał się w dyspozycji pkt 1 tegoż przepisu¹⁶.

Po drugie, uchylono art. 209 ust. 1 pkt 8 Pt, w którym karze pieniężnej poddawano naruszenie polegające na nie zachowaniu, określonych przez Prezesa UKE, wartości wskaźników dostępności i jakości świadczenia usługi powszechnej. Modyfikacja ta stanowi konsekwencję uchylenia przepisu

¹³ Tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848, ze zm.

¹⁴ Zob. M. Czyżak, *Przestępstwo używania...*, s. 79–84.

¹⁵ Ustawa z 7.05.2010 r. o wspieraniu rozwoju sieci i usług telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz. 675, ze zm.).

¹⁶ Zob. M. Czyżak, *Karnoadministracyjna odpowiedzialność przedsiębiorcy telekomunikacyjnego za niewywiązywanie się z obowiązków informacyjnych względem Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej*, Radca Prawny (Dodatek Naukowy), Nr 117, Wrzesień 2011, s. 11D–14D.

art. 94 Pt, na mocy którego przedsiębiorca telekomunikacyjny wyznaczony do świadczenia usługi powszechnej zobligowany był publikować w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz zamieszczać na własnych stronach internetowych „aktualne informacje dotyczące jakości świadczenia przez niego usługi powszechnej w zakresie spełniania wskaźników dostępności i jakości usług” określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 24.03.2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących świadczenia usługi powszechnej oraz wymagań dotyczących świadczenia usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu dla jednostek uprawnionych¹⁷, „za każde półrocze oraz za każdy rok, dla całego obszaru działania oraz odrębnie dla każdej strefy numeracyjnej objętej jego działalnością”, przy czym informacje te przekazywać miał Prezesowi UKE w terminie 1 miesiąca od zakończenia wymienionych powyżej okresów¹⁸. Dodać należy przy tym, iż przepis art. 94 Pt uchylono z kolei wraz ze zmianą treści przepisu art. 81 ust. 6 Pt, który zawiera delegację dla ministra właściwego do spraw łączności do wydania rozporządzenia wykonawczego, określającego wymaganą przepływność łącza dla usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu jednostek uprawnionych, mając na względzie zwiększenie dostępności usług telekomunikacyjnych na terytorium Polski oraz konieczność budowania kompetencji cyfrowych.

Po trzecie, w odniesieniu do reguł wykorzystywania widma radiowego, wprowadzono dwa nowe typy deliktów administracyjnych. Jeden z nich stanowi konsekwencję wprowadzenia na grunt ustawy Prawo telekomunikacyjne prowadzonego przez Prezesa UKE, rejestru urządzeń radiowych nadawczych i nadawczo-odbiorczych, których używanie nie wymaga pozwolenia w myśl postanowień art. 144 ust. 2 pkt 4 Pt. Są to urządzenia wykorzystujące „zakresy częstotliwości zarezerwowane na rzecz podmiotu uprawnionego do dysponowania częstotliwością, o ile rezerwacja częstotliwości przewiduje zwolnienie z obowiązku uzyskania pozwolenia i określa warunki wykorzystywania częstotliwości”. Zmiany te są również konsekwencją możliwości wydania przez Prezesa UKE decyzji dopuszczającej czasowe używanie urządzenia radiowego w celu zapewnienia okazjonalnego przekazu informacji na okres nie dłuższy niż 30 dni (art. 144a Pt); a także możliwości wydania przez Prezesa UKE decyzji zezwalającej na czasowe używanie urządzenia radiowego w celu przeprowadzenia badań, eksperymentów lub testów, związanych z wprowadzaniem nowych technologii, pod warunkiem przedstawienia ich celu i harmonogramu (art. 144b Pt). Używanie urządzenia radiowego bez wymaganego wpisu do wspomnianego powyżej rejestru, jak również bez uzyskania wymienionych wyżej decyzji, skutkuje nałożeniem kary pieniężnej (art. 209 ust. 1 pkt 9a Pt). Szczególne znaczenie przypisać należy drugiemu, nowemu typowi deliktów administracyjnych. Polega on na poddaniu odpowiedzialności karnoadministracyjnej nie wykorzystywania, z przyczyn leżących po stronie podmiotu, który uzyskał rezerwację częstotliwości, przyznanych mu w ramach tej rezerwacji częstotliwości, przez okres co najmniej 6 miesięcy (art. 209 ust. 1 pkt 9b Pt). Stanować on może bowiem w praktyce skuteczny instrument służący efektywnej gospodarce widmem radiowym i unikaniu sytuacji, gdy pozyskane przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego częstotliwości radiowe, których zasoby są ze swej natury ograniczone, nie służą w rzeczywistości prowadzeniu działalności telekomunikacyjnej, gdyż nie są wykorzystywane do świadczenia usług telekomunikacyjnych.

¹⁷ Dz. U. Nr 68, poz. 592, ze zm.

¹⁸ Przedmiotowy akt wykonawczy wyszczególnia 10 wskaźników i określa, które z nich stosuje się do poszczególnych usług wchodzących w skład usługi powszechnej, zaś w odniesieniu do obliczania wartości poszczególnych wskaźników odsyła do dokumentów normalizacyjnych ETSI.

Po czwarte, dookreślono zakres naruszeń dotyczących niektórych obowiązków spoczywających na przedsiębiorcach telekomunikacyjnych. Nowe brzmienie nadano w art. 209 Pt jego pkt 13a, gdzie uściślono, iż naruszenie dotyczy wszystkich obowiązków wskazanych w przepisie art. 56 Pt, a zatem i tych dotyczących umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, a nie – jak dotychczas – jedynie art. 56 ust. 5 Pt dotyczącego regulaminu świadczenia usług telekomunikacyjnych. Dodano w przepisie art. 209 Pt pkt 13b poddający karze pieniężnej zaniechanie wypełniania lub nienależyte wypełnianie obowiązków określonych w art. 44b–44g Pt, tj. obowiązków dotyczących separacji funkcjonalnej. Ta ostatnia jest nowym instrumentem regulacyjnym przewidzianym przez znowelizowany pakiet dyrektyw. Samo zaś wprowadzenie do porządku prawnego przepisów art. 44b–44g Pt stanowi implementację art. 13a i art. 13b dyrektywy 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 7.03.2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń¹⁹ (dyrektywa o dostępie). Pierwszy z tych przepisów przewiduje możliwość nałożenia na przedsiębiorcę zintegrowanego pionowo obowiązku rozdzielenia funkcjonalnego, natomiast drugi dotyczy z kolei tzw. dobrowolnego podziału przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo.

Uzupełniono wreszcie przepis art. 209 Pt o pkt 14b odnoszący się do nieterminowego wykonywania obowiązku określonego w decyzji, o której mowa w art. 62a ust. 5 Pt²⁰, dotyczącego prędkości transmisji danych. W myśl uzasadnienia do projektu nowelizacji ustawy Prawo pocztowe z 16.11.2012 r., „Dodanie tego przepisu ma na celu zabezpieczenie interesu użytkowników końcowych przed obniżaniem poziomu świadczonych usług przez dostawców usług dostępu do sieci Internet, a polegającym w szczególności na zaniżaniu rzeczywistej prędkości transmisji danych w stosunku do określonej w umowie lub regulaminie. W tym celu nałożono na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego podającego do publicznej wiadomości, w szczególności w materiałach informacyjnych lub promocyjnych lub określającego w umowie o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, prędkość transmisji danych, obowiązek poinformowania Prezesa UKE o stosowanej przez niego metodzie, na podstawie której dokonuje pomiaru wskaźnika prędkości transmisji danych. Jednocześnie przyznano Prezesowi UKE uprawnienie do zgłoszenia sprzeciwu co do stosowanej przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego metody pomiaru, jeżeli nie gwarantuje ona użytkownikom końcowym zapewnienia przejrzystych informacji o parametrach jakościowych przedmiotu umowy lub rzetelnego pomiaru. Sprzeciw ten będzie zgłaszany w formie decyzji, w której Prezes UKE będzie jednocześnie zobowiązywał przedsiębiorcę telekomunikacyjnego do stosowania określonej metody. Jednocześnie celowe jest umożliwienie Prezesowi UKE przeprowadzania badania, czy rzeczywista prędkość transferu danych u użytkownika końcowego nie jest mniejsza niż prędkość transmisji danych mierzona za pomocą metody, co do której Prezes UKE nie zgłosił sprzeciwu”.

Po piąte, w zakresie powinności wynikających z postanowień ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, odpowiedzialności karnoadministracyjnej poddano niewypełnianie warunków współkorzystania i dostępu do infrastruktury technicznej oraz rozliczeń z tego

¹⁹ Dz. Urz. WE z 2002 r., L 108/7, ze zm.

²⁰ Art. 62a ust. 5 Pt – „Jeżeli w wyniku badania, o którym mowa w ust. 4, Prezes UKE ustalił, że prędkość transmisji danych mierzona za pomocą metody pomiaru wskaźnika prędkości transmisji danych, co do której Prezes UKE nie zgłosił sprzeciwu, o którym mowa w ust. 2, lub określonej w decyzji Prezesa UKE, o której mowa w ust. 2 lub 6 jest mniejsza niż prędkość transmisji danych, o której mowa w ust. 1, Prezes UKE nakłada w drodze decyzji na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego świadczącego usługę dostępu do sieci Internet obowiązek dostosowania tej prędkości transmisji danych do prędkości transmisji danych, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji”.

tytułu, określonych w decyzji lub w umowie, zgodnie ze wskazaną powyżej ustawą (art. 209 ust. 1 pkt 22a Pt) oraz niewypełnianie warunków wynikających z decyzji wydawanych w trybie art. 30 ust. 1 i 3²¹ tej ustawy (art. 209 ust. 1 pkt 22b Pt).

Po szóste, katalog deliktów administracyjnych wzbogacony został o naruszenia związane z obowiązkami umieszczonymi w nowym rozdziale VIIa zatytułowanym „Bezpieczeństwo i integralność sieci i usług telekomunikacyjnych”. Jedno z nich polega na zaniechaniu realizacji przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązku, o którym mowa w art. 175e Pt (art. 209 ust. 1 pkt 25a Pt). Obowiązek ten polega na konieczności publikowania przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych na ich stronach internetowych informacji o: potencjalnych zagrożeniach związanych z korzystaniem przez abonentów z usług telekomunikacyjnych, rekomendowanych środkach ostrożności i najbardziej popularnych sposobach zabezpieczania telekomunikacyjnych urządzeń końcowych przed oprogramowaniem złośliwym lub szpiegującym, jak również przykładowych konsekwencjach braku lub nieodpowiedniego zabezpieczenia telekomunikacyjnych urządzeń końcowych. Dodać należy, że powinność taka spoczywa również na Prezesie UKE, który zobligowany jest umieszczać wspomniane powyżej informacje na stronie internetowej UKE (art. 175e ust. 1 Pt). W drugim przypadku karze pieniężnej poddano zaniechanie zastosowania się do zakazu określonego w decyzji Prezesa UKE, wskazanej w przepisie art. 175c ust. 3 Pt. Zakaz dotyczy stosowania środków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i integralności sieci, usług oraz przekazu komunikatów związanych ze świadczonymi usługami, w tym „eliminację przekazu komunikatu, który zagraża bezpieczeństwu sieci lub usług” i „przerwanie lub ograniczenie świadczenia usługi telekomunikacyjnej na zakończeniu sieci, z którego następuje wysyłanie komunikatów zagrażających bezpieczeństwu sieci lub usług”. Prezes UKE może wydać taki zakaz, o ile – wbrew wymogom wskazanym w przepisie art. 175c ust. 1 Pt – działania te nie będą proporcjonalne, uzasadnione i celowe (art. 209 ust. 1 pkt 27a Pt).

Po siódme, w związku z koniecznością dostosowania polskiego porządku prawnego do przepisów unijnych, dokonano stosownej zmiany w przepisie art. 209 ust. 1 pkt 29 Pt, która polega na zmianie odwołania do art. 3–6 rozporządzenia (WE) nr 717/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27.06.2007 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach telefonii ruchomej wewnątrz Wspólnoty²² na odwołanie do art. 3–5 oraz art. 7–15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 531/2012 z dnia 13.06.2012 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (dalej: rozporządzenie nr 531/2012)²³. Obowiązki, których zaniechanie poddano karze pieniężnej, dotyczą: hurtowego dostępu do usług roamingu (art. 3 rozporządzenia

²¹ Art. 30 ust. 1 i 3 ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych posiada brzmienie następujące: „1. Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, niebędący przedsiębiorcą telekomunikacyjnym, jest obowiązany zapewnić przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu dostęp do nieruchomości, w tym do budynku, oraz miejsca w budynku, w którym zbiegają się kable lub przewody telekomunikacyjne doprowadzone do lokalu w tym budynku, polegający w szczególności na: 1) zapewnieniu możliwości wykorzystywania istniejącego przyłącza telekomunikacyjnego lub istniejącej instalacji telekomunikacyjnej budynku, jeżeli powielenie takiej infrastruktury byłoby ekonomicznie nieopłacalne lub technicznie niemożliwe, 2) umożliwieniu doprowadzenia przyłącza telekomunikacyjnego lub wykonania instalacji telekomunikacyjnej budynku, o ile nie jest możliwe wykorzystanie istniejącego przyłącza telekomunikacyjnego lub istniejącej instalacji telekomunikacyjnej budynku lub do budynku nie jest doprowadzone takie przyłącze lub budynek nie jest wyposażony w taką instalację, 3) umożliwieniu odtworzenia istniejącego przyłącza telekomunikacyjnego lub wykonaniu instalacji telekomunikacyjnej budynku, które uległy likwidacji, zniszczeniu, uszkodzeniu lub też wymagają przebudowy na skutek prowadzonych w pobliżu prac budowlanych – w celu zapewnienia telekomunikacji w tym budynku. (...) 3. Właściciel kabla telekomunikacyjnego, instalacji telekomunikacyjnej budynku lub przyłącza telekomunikacyjnego, niebędący przedsiębiorcą telekomunikacyjnym, jest obowiązany udostępnić przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu takie przyłącze, instalację, całość lub część kabla, w tym w szczególności włókno światłowodowe, jeżeli doprowadzenie przyłącza telekomunikacyjnego, wykonanie instalacji telekomunikacyjnej budynku, doprowadzenie kolejnego kabla telekomunikacyjnego do budynku lub umieszczenie takiego kabla w istniejącej kanalizacji kablowej byłoby ekonomicznie nieopłacalne lub technicznie niemożliwe”.

²² Dz. Urz. UE z 2007 r., L 171/32, ze zm.

²³ Dz. Urz. UE. z 2012 r. L 172/10.

nr 531/2012), odrębnej sprzedaży detalicznych usług roamingu regulowanego (art. 4 rozporządzenia nr 531/2012), wdrażania odrębnej sprzedaży detalicznych usług roamingu regulowanego (art. 5 rozporządzenia nr 531/2012), opłat hurtowych za wykonywanie połączeń realizowanych w roamingu regulowanym (art. 7 rozporządzenia nr 531/2012), opłat detalicznych za połączenia realizowane w roamingu regulowanym (art. 8 rozporządzenia nr 531/2012), opłat hurtowych za wiadomości SMS w roamingu regulowanym (art. 9 rozporządzenia nr 531/2012), opłat detalicznych za wiadomości SMS w roamingu regulowanym (art. 10 rozporządzenia nr 531/2012), parametrów technicznych wiadomości SMS w roamingu regulowanym (art. 11 rozporządzenia nr 531/2012), opłat hurtowych za usługi transmisji danych w roamingu regulowanym (art. 12 rozporządzenia nr 531/2012), opłat detalicznych za usługi transmisji danych w roamingu regulowanym (art. 13 rozporządzenia nr 531/2012), przejrzystości opłat detalicznych z tytułu połączeń realizowanych w roamingu i wiadomości SMS w roamingu (art. 14 rozporządzenia nr 531/2012), przejrzystości oraz mechanizmów ochronnych w zakresie detalicznych usług transmisji danych w roamingu (art. 15 rozporządzenia nr 531/2012)²⁴.

Po ósme, dodano także zupełnie nowy typ deliktu administracyjnego polegający na utrudnianiu lub uniemożliwianiu wykonywania czynności kontrolnych przez Prezesa UKE (art. 209 ust. 1 pkt 32 Pt). Co do pojęć „uniemożliwianie” i „utrudnianie”, to pierwsze z nich utożsamiać należy z udaremieniem, a zatem – w świetle dyspozycji przepisu art. 199 Pt – z niedopuszczeniem do podjęcia jakichkolwiek czynności kontrolnych. To drugie polega natomiast na stwarzaniu przeszkód²⁵ dla sprawnego i niezakłóconego prowadzenia postępowania kontrolnego, aczkolwiek nie uniemożliwiającym zupełnie przeprowadzenia kontroli. Prezes UKE na podstawie art. 199 Pt uprawniony jest bowiem do kontroli: przestrzegania przepisów, decyzji i postanowień z zakresu telekomunikacji, gospodarki częstotliwościami lub spełniania wymagań dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej. Prezes UKE jest również uprawniony do kontroli wprowadzanych do obrotu lub oddawanych do użytku produktów wykorzystujących energię, o których mowa w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 1062/2010 z dnia 28.09.2010 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla telewizorów²⁶ – jako organ kontrolujący w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14.09.2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię²⁷; znajdującej się w obrocie lub oddanej do użytku aparatury, w tym telekomunikacyjnych urządzeń końcowych i urządzeń radiowych. Ustawodawca uwzględnił w tym przypadku konieczność zapewnienia regulatorowi rynku usług telekomunikacyjnych możliwości zastosowania sankcji karnoadministracyjnej w sytuacji, gdy przedsiębiorca telekomunikacyjny utrudnia rozpoczęcie kontroli, bądź to utrudnia prawidłowy tok czynności kontrolnych już po wszczęciu kontroli²⁸.

²⁴ Obowiązki wskazane w przepisach art. 3–6 rozporządzenia nr 717/2007 dotyczyły: opłat hurtowych za wykonywanie połączeń realizowanych w roamingu regulowanym (art. 3 rozporządzenia nr 717/2007), opłat detalicznych za połączenia realizowane w roamingu regulowanym (art. 4 rozporządzenia nr 717/2007), opłat hurtowych za wiadomości SMS w roamingu regulowanym (art. 4a rozporządzenia nr 717/2007), opłat detalicznych za wiadomości SMS w roamingu regulowanym (art. 4b rozporządzenia nr 717/2007), parametrów technicznych wiadomości SMS w roamingu regulowanym (art. 4c rozporządzenia nr 717/2007), przejrzystości informacji dotyczących opłat detalicznych (art. 6 rozporządzenia nr 717/2007).

²⁵ *Słownik języka polskiego...*, s. 1107.

²⁶ Dz. Urz. UE z 2010 r., L 314/64.

²⁷ Dz. U. poz. 1203.

²⁸ Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo telekomunikacyjne oraz niektórych innych ustaw, uzasadnienie projektu, Sejm RP VII kadencji, druk sejmowy nr 627.

IV. Możliwość poniesienia odpowiedzialności karnoadministracyjnej po zaprzestaniu naruszania prawa lub naprawieniu wyrządzonej szkody

Nowo dodany przepis ust. 1a w art. 209 Pt stanowi, iż kara pieniężna „może zostać nałożona także w przypadku, gdy podmiot zaprzestał naruszania prawa lub naprawił wyrządzoną szkodę, jeżeli Prezes UKE uzna, że przemawiają za tym czas trwania, zakres lub skutki naruszenia”.²⁹ Stosując zatem wnioskowanie *a contrario* – sankcja ta nie może zostać nałożona na podmiot, który zaprzestał naruszania prawa lub naprawił wyrządzoną szkodę, o ile Prezes UKE nie uzna, iż przemawiają za tym czas trwania, zakres lub skutki naruszenia. Niemniej jednak, podkreślić należy, że nie może to dotyczyć sytuacji, w których podmiot sprawczy deliktu administracyjnego zaprzestał naruszania prawa dopiero w następstwie odkrycia tego faktu w trakcie postępowania administracyjnego bądź kontrolnego prowadzonego przez Prezesa UKE. W innym przypadku prowadziłyby to bowiem do sytuacji, w której jedynie kontynuacja działalności sprzecznej z przepisami art. 209 Pt w trakcie postępowania prowadzonego przez Prezesa UKE, w szczególności postępowania kontrolnego bądź postępowania w sprawie o nałożenie kary pieniężnej, dopuszczałaby możliwość nałożenia tejże sankcji. Fakt zaprzestania naruszania prawa utożsamiać należy na gruncie przepisu art. 209 ust. 1a Pt z sytuacją, w której podmiot podlegający karze pieniężnej nie narusza już prawa w chwili, w której wiadomość o zaistnieniu tegoż naruszenia powziął Prezes UKE, a w praktyce działający w jego imieniu upoważnieni pracownicy UKE, np. w toku prowadzenia postępowania kontrolnego. Wymóg naprawienia szkody wyrządzonej deliktem administracyjnym napotykać może natomiast na trudności interpretacyjne, albowiem częstokroć szkoda jest nie tylko mało wymierna, ale i trudna do ustalenia bądź kompensacji, zwłaszcza w sytuacji, gdy dotyczy interesu znacznej liczby klientów usług telekomunikacyjnych, czy też jej szkodliwość związana jest np. z zaniechaniem realizacji obowiązków informacyjnych lub obowiązków dotyczących bezpieczeństwa teleinformatycznego.

Podkreślić należy, że w świetle treści przepisu art. 209 ust. 1a Pt, w ramach swobodnego uznania administracyjnego Prezes UKE może nie nakładać kary pieniężnej za naruszenie przeszłe i takie, gdzie szkodę nim wywołaną naprawiono, ale tylko wtedy, gdy uzna, że przemawiają za tym czas trwania, zakres lub skutki naruszenia. Przybierają one wówczas postać swego rodzaju okoliczności łagodzących, np. krótki okres trwania naruszenia, niewielki jego zakres przedmiotowy, czy też skutki o niskiej szkodliwości. Sformułowanie użyte przez ustawodawcę w przepisie art. 209 ust. 1a Pt „może zostać nałożona **także**”, zaraz po wymienieniu katalogu naruszeń podlegających karze pieniężnej w przepisie art. 209 ust. 1 Pt, wskazuje jednakże wyraźnie, że przepis ten nie odnosi się w pierwszym rzędzie do kwestii możliwości odstąpienia przez Prezesa UKE od nałożenia kary we wspomnianej powyżej sytuacji, ale do możliwości karania za naruszenia przeszłe i takie, gdzie szkodę nimi spowodowaną naprawiono. Inaczej rzecz ujmując, Prezes UKE został wprost zobowiązany do nałożenia kary pieniężnej nie tylko z tytułu naruszenia trwającego nadal lub takiego, które spowodowało szkodę i szkody tej nie naprawiono, ale także wówczas, gdy ma

²⁹ Treść tego przepisu budzi w oczywisty sposób skojarzenia z instytucją nadzwyczajnego złagodzenia kary z obszaru prawa karnego. W myśl postanowień art. 60 § 2 ustawy z dnia 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.), sąd może bowiem zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary w okolicznościach związanych z naprawieniem szkody wyrządzonej czynem zabronionym, w szczególności gdy „pokrzywdzony pojednał się ze sprawcą, szkoda została naprawiona albo pokrzywdzony i sprawca uzgodnili sposób naprawienia szkody” bądź „ze względu na postawę sprawcy, zwłaszcza gdy czynił starania o naprawienie szkody lub o jej zapobieżenie”.

ono charakter przeszły lub szkodę nim wywołaną naprawiono, o ile uzna, że „przemawiają za tym czas trwania, zakres lub skutki naruszenia”.

Dla uzasadnienia takiego poglądu warto przywołać również brzmienie stosownych przepisów dyrektyw implementowanych na grunt ustawy Prawo telekomunikacyjne wraz z analizowaną nowelizacją z 16.11.2012 r., których treść wyraźnie wskazuje na wolę prawodawcy unijnego zmierzającą do rozciągnięcia karalności naruszeń prawa również na naruszenia zaistniałe w przeszłości i naruszenia, w przypadku których naprawiono wyrządzoną nimi szkodę³⁰. Otóż w myśl przepisu art. 15a ust. 1 dyrektywy z 12.07.2002 r. Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej)³¹, którego implementacji dokonano na gruncie przepisu art. 209 ust. 1a Pt, „Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar, w tym w stosownych przypadkach sankcji karnych, mających zastosowanie w przypadku naruszeń krajowych przepisów przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą, i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia, aby zasady te zostały wdrożone. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające oraz mogą być stosowane w odniesieniu do okresu, w którym występowało jakiegokolwiek naruszenie, nawet w przypadku gdy naruszenie to następnie naprawiono”. Przepis art. 10 ust. 5 dyrektywy z 7.03.2002 r. Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o zezwoleniach)³² stanowi z kolei, iż „W odniesieniu do okresu każdego uchybienia mogą zostać zastosowane sankcje i kary, które są skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające, nawet jeżeli takie uchybienie zostało później naprawione”.

Należy wspomnieć tutaj również o wyroku Sądu Najwyższego z 9.05.2012 r. (III SK 35/11)³³, jakkolwiek wydanego pod rządami ustawy Prawo telekomunikacyjne przed analizowaną nowelizacją, gdzie podkreślono, iż przepis art. 209 ust. 1 pkt 1–31 Pt, „sankcjonuje karą pieniężną sam fakt niewykonania ciężących na przedsiębiorcach telekomunikacyjnych obowiązków. Wezwanie przedsiębiorcy do zaprzestania dalszego naruszania ustawowych obowiązków albo zaniechanie ich naruszenia przed wszczęciem odpowiedniego postępowania przez Prezesa Urzędu nie zwalnia przedsiębiorcy telekomunikacyjnego z odpowiedzialności za niedochowanie wymogu przestrzegania sprecyzowanych w ustawie wymogów prowadzonej działalności”.

Co do kwestii czasu trwania, zakresu lub skutków naruszenia to oczywistym jest, że wszystkie te elementy odnoszą się w rzeczywistości do ciężaru gatunkowego zaistniałego deliktu administracyjnego. I tak, jeśli mowa o czasie trwania naruszenia, to ustawodawca ma tutaj z pewnością na względzie okres trwania stanu bezprawnego, który jest najłatwiejszy do ustalenia w przypadku typów deliktów administracyjnych polegających na zaniechaniu realizacji obowiązków spoczywających na określonym podmiocie (głównie o statusie przedsiębiorcy telekomunikacyjnego), z możliwą do ustalenia konkretną datą zaistnienia go w obrocie prawnym. Jeśli chodzi zaś o materię zakresu naruszenia przepisów prawa, to z pewnością ustawodawca miał tutaj na względzie charakter i rozmiary nie wywiązywania się przez podmiot podlegający karze z obowiązków ustawowych lub wynikających z aktu administracyjnego wydanego przez Prezesa UKE, a zatem

³⁰ Projekt ustawy..., uzasadnienie projektu, Sejm RP VII kadencji, druk sejmowy nr 627.

³¹ Dz. Urz. UE z 2002 r. L 201/37.

³² Dz. Urz. UE z 2002 r. L 108/ 21.

³³ Wyrok SN z 9.05.2012 r., III SK 35/11 (LEX nr 1170694).

przede wszystkim, jak poważnie godzi ono w interes publiczny i słuszny interes innych przedsiębiorców, a w konsekwencji, czy narusza ono i w jakim stopniu zasady uczciwej konkurencji, prawa konsumenta, w szczególności jego prawo do prywatności, ale także, czy stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa powszechnego, życia i zdrowia ludzkiego, moralności publicznej, ochrony środowiska, itp. Odnosząc się natomiast do skutków naruszenia, to w kontekście istoty odpowiedzialności karnoadministracyjnej należy je postrzegać jako negatywne konsekwencje zaistnienia deliktu administracyjnego, w szczególności związane z rozmiarami wyrządzonej szkody, np. z tytułu nie uiszczenia opłat o charakterze publicznoprawnym na skutek nielegalnego wykorzystywania częstotliwości radiowych, który to fakt powoduje wymierny finansowo ubytek należności budżetu, jak też wymierną szkodę innego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego lub konsumenta.

Zwrócić należy wreszcie uwagę, iż ustawodawca nie kreuje tutaj instytucji swoistego przedawnienia karalności deliktu administracyjnego z przepisu art. 209 ust. 1 Pt, tak jak ma to miejsce np. na gruncie przepisu art. 129 ust. 1 ustawy z 23.11.2012 r. – Prawo pocztowe³⁴, w myśl którego „Prezes UKE wydaje decyzję o wymierzeniu kary pieniężnej w terminie nieprzekraczającym 24 miesięcy od dnia stwierdzenia naruszeń, o których mowa w art. 126 i art. 127”. Ustawodawca potwierdza możliwość nałożenia kary pieniężnej w sytuacji, gdy podmiot podlegający tej sankcji zaprzestał naruszania prawa lub naprawił wyrządzoną szkodę. Przyznaje przy tym równocześnie Prezesowi UKE uprawnienie do oceny zasadności nałożenia kary pieniężnej z tytułu tego rodzaju deliktów z uwzględnieniem trzech okoliczności – czasu trwania, zakresu oraz skutków naruszenia. Wskazuje w konsekwencji, iż regułą jest, że odpowiedzialność karnoadministracyjna na gruncie ustawy Prawo telekomunikacyjne ponoszona jest z tytułu każdego naruszenia, o którym mowa w przepisie art. 209 ust. 1 Pt, tak istniejącego jak i mającego miejsce w przeszłości, czy też naprawionego, a wyjątkiem jest ewentualność odstąpienia od niego, z uwagi na czas jego trwania, zakres lub skutki.

V. Zmiany w podstawie wymiaru kary pieniężnej

Jednym z warunków nałożenia administracyjnej kary pieniężnej jest z oczywistych względów konieczność przyjęcia określonej podstawy wymiaru kary dla danego stanu faktycznego, związanego z zaistnieniem deliktu karnoadministracyjnego. Na gruncie przepisu art. 209 ust. 2 Pt jest nią przychód podmiotu podlegającego karze, osiągnięty w poprzednim roku kalendarzowym. Co do zasady przyjęte zostało na gruncie ustawy Prawo telekomunikacyjne, iż wysokość przychodu, który stanowi tą podstawę, określa się w następstwie przedłożenia przez podmiot podlegający sankcji administracyjnej niezbędnych danych w tym zakresie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania żądania wystosowanego przez Prezesa UKE (art. 210 ust. 3 Pt). Jeśli zaś okres działania tego podmiotu jest krótszy aniżeli rok kalendarzowy, za podstawę wymiaru kary pieniężnej przyjmuje się kwotę 500 000 zł. W następstwie nowelizacji stanowiącej przedmiot niniejszych rozważań, dokonano jednakże pewnej zmiany. Otóż w przypadku naruszenia, o którym mowa w przepisie art. 209 ust. 1 pkt 22a Pt, polegającego na zaniechaniu wypełniania warunków współkorzystania i dostępu do infrastruktury technicznej oraz rozliczeń z tego tytułu, określonych w decyzji lub w umowie, zgodnie z ustawą o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, jeżeli podmiot nie osiągnął w poprzednim roku kalendarzowym przychodu, za podstawę wymiaru kary przyjmuje się kwotę

³⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 1529.

10 000 zł (art. 210 ust. 4 Pt), a zatem kwotę nieporównanie niższą aniżeli pod rządami poprzednio obowiązującego porządku prawnego. Wydaje się to ze wszech miar celowe, a to z uwagi na fakt, iż ciężar gatunkowy przywołanego powyżej deliktu administracyjnego nie jest zbyt poważny, a nakładana – zwłaszcza w świetle idei przyświecającej samemu uchwaleniu ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych – sankcja będąca dolegliwością ekonomiczną, nie ma służyć w tym przypadku przede wszystkim represji i obciążeniu finansowemu ukaranego podmiotu w sposób na tyle dotkliwy, że utrudniać ma mu ona prowadzenie działalności telekomunikacyjnej. Co więcej, niebagatelne znaczenie odgrywa również status podmiotów, które mogą potencjalnie podlegać odpowiedzialności karnoadministracyjnej w przypadku tej kategorii deliktu. Są to jednostki samorządu terytorialnego wykonujące działalność telekomunikacyjną w zakresie infrastruktury, dysponenti nieruchomości, którzy są zobligowani zapewnić przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu dostęp do budynku, jego instalacji telekomunikacyjnej lub przyłącza telekomunikacyjnego, jak również podmiot wykonujący zadania z zakresu użyteczności publicznej w zakresie zapewniania dostępu i możliwości współkorzystania z infrastruktury telekomunikacyjnej³⁵.

VI. Uwagi końcowe

Ze względu na szczególną dolegliwość represji towarzyszącej odpowiedzialności karnej i karnoadministracyjnej na gruncie ustawy Prawo telekomunikacyjne, zmianom legislacyjnym w tym obszarze towarzyszyć powinna zawsze szczególna rozważa ustawodawcy. Musi mieć ona na względzie wyważenie właściwej relacji stopnia dolegliwości wyrządzanej sprawcy lub karanemu podmiotowi względem społecznej szkodliwości czynu zabronionego lub deliktu administracyjnego, przy zapewnieniu należytego poziomu ochrony prawnej dóbr w obszarze telekomunikacji. Czy charakter taki przypisać można analizowanej nowelizacji? Wydaje się, że tak. Poddanie nielegalnego używania urządzenia radiowego odpowiedzialności wykroczeniowej w miejsce karnej, skutkować będzie bowiem, z racji na istotę wykroczenia, możliwością skutecznego ścigania i eliminacji tego rodzaju czynów szkodliwych społecznie nawet w stopniu stosunkowo niskim. Odnosząc się z kolei do materii odpowiedzialności karnoadministracyjnej, to uznać można, że mają one z jednej strony charakter uzupełniająco-porządkujący, z drugiej zaś kreują pewne mechanizmy służące poniekąd nawet zawężeniu zakresu tejże odpowiedzialności i obniżeniu wymiaru kary pieniężnej. Po pierwsze, zmodyfikowano treść przepisów budzących dotychczas wątpliwości interpretacyjne (np. art. 209 ust. 1 pkt 1 Pt). Po drugie, zaimplementowano regulacje unijne (np. art. 209 ust. 1a Pt, art. 209 ust. 1 pkt 29 Pt). Po trzecie, usankcjonowano niektóre nowe obowiązki spoczywające na przedsiębiorcach telekomunikacyjnych, np. w zakresie bezpieczeństwa teleinformatycznego (art. 209 ust. 1 pkt 25a i 27a Pt), czy też postępowania kontrolnego (art. 209 ust. 1 pkt 32 Pt). Po czwarte wreszcie, dostosowano wysokość kary pieniężnej do charakteru niektórych naruszeń i kategorii podmiotu jej podlegającego (art. 210 ust. 4 Pt). Reasumując, omówione zmiany legislacyjne uznać należy za słuszne, zaś ich celem jest przede wszystkim dostarczenie Prezesowi UKE efektywnego instrumentarium karnoadministracyjnego, służącego podejmowaniu przezeń skutecznych działań – tak regulacyjnych w szerokim tego słowa znaczeniu, jak i kontrolnych.

³⁵ S. Piątek, *Prawo telekomunikacyjne. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 1267.